

SMÅKRAFT AS
Postboks 2389, Solheimsviken
5824 BERGEN

Vår dato: 06.01.2025

Vår ref.: 202008883-7 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVEs vedtak - Søknad om redusert minste slukeevne i Skravlåga kraftverk

NVE gir ikke Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til å redusere minste slukeevne til 72 l/s i Skravlåga kraftverk. Etter NVEs vurdering er ulempene for allmenne og private interesser større enn fordelene av en økning i produksjon på 0,1 GWh/år.

Bakgrunn

Norsk Grønnkraft AS, som senere har fusjonert med Småkraft AS, fikk den 05.08.2010 konsesjon etter vannressursloven § 8 til å bygge og drive Skravlåga kraftverk i Vefsn kommune, Nordland fylke. Ved konsesjonstidspunktet ble det gitt tillatelse til en maksimal installert effekt på 7,1 MW og en største og minste slukeevne på henholdsvis 3340 l/s og 167 l/s. Gjennom godkjenning av detaljplan for Skravlåga kraftverk ble installert effekt og slukeevne redusert, og det ble blant annet lagt frem en minste slukeevne på 100 l/s. Kraftverket ble satt i drift i august 2014 med en maksimal installert effekt på 5 MW, og en største og minste slukeevne på henholdsvis 2400 l/s og 120 l/s.

Søknad

NVE har mottatt søknad fra Småkraft AS, datert 10.08.2020, om tillatelse til å redusere minste slukeevne i Skravlåga kraftverk i Vefsn kommune. Småkraft AS søker om å redusere minste slukeevne fra 160 l/s til 72 l/s. Bakgrunnen for dette er å bedre utnyttelsen av vannressursen i et allerede etablert anlegg. En reduksjon i slukeevne vil ikke medføre tekniske inngrep da endringen gjøres i kontrollanlegget på kraftverket.

Det er utarbeidet et notat av SWECO som beskriver hydrologiske- og miljømessige konsekvenser av tiltaket. Effekten av endringen i slukeevne vil gi en årlig produksjonsøkning på 0,1 GWh ifølge SWECO.

Høring

Etter NVEs vurdering er ikke saken så omfattende at det var behov for kunngjøring og bred offentlig høring. Søknaden har vært sendt på høring til Vefsn kommune, Nordland fylkeskommune, Statsforvalteren i Nordland, Røssåga/Toven reinbeitedistrikt og Naturvernforbundet i Rana og omegn. NVE har mottatt følgende uttalelser til søknaden:

Statsforvalteren i Nordland uttalte følgende i brev av 21.02.2024:

Kort beskrivelse av prosjektet

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Småkraft AS ønsker å redusere minste slukeevne i Skravlåga kraftverk fra 160 l/s (6,7% av Qmaks) til 72 l/s (3,0 % av Qmaks). En reduksjon i laveste driftsvannsføring fra 430 – 342 l/s sommerstid, og 190 – 103 l/s vinterstid, vil redusere antall dager kraftverket må stanses på grunn av for lav vannføring. Resultatet blir færre dager der kraftverket må stanse på grunn av for lav vannføring med 40 dager (tørt år), 47 dager (middels år) og 22 dager (vått år). Effekten av redusert slukeevne vil ifølge SWECO være en økte midlere produksjon på 0,10 GWh/år.

Fisk og ferskvannsbiologi

Skravlåga er registrert med en bestand av sjørret og den anadrome strekning er på omtrent 2 km. Under boniteringen i 1989 ble tettheten av ungfisk vurdert til å være lav. Elva ble rotenonbehandlet for lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i 2004.

I vår opprinnelige uttalelse fra 2009 uttalte vi: «Ettersom sjørretbestanden er liten, og reproduksjonen synes å være lav, vil redusert vannføring kunne virke negativt. De mest omfattende akutte skadevirkninger av vassdragsreguleringer er reduksjon av vannføring i den sjørretførende delen av vassdrag. Reduksjon av produksjonsarealer vil i angjeldende vassdrag kunne representere den viktigste årsak til skader på en liten fiskebestand. Når det gjelder ødeleggelse av vandringsveier, er det sannsynlig at fossene i nedre del av elva fungerer som vandringshinder. Fiskebestanden vil også kunne berøres direkte av temperaturforandringer. Både gyte- og klekketidspunktet, fiskens stoffskifte og vekst kan forandres. Det er ikke gjennomført undersøkelser av bunndyrfaunaen i Skravlåga, utover at konsulenten fastslår at det ikke forekommer elvemusling i vassdraget. En undersøkelse av bunndyrfaunaen burde vært gjennomført ved et representativt antall lokaliteter. Det er viktig å være klar over at det innenfor vanlige insektgrupper som steinfluer, vårfluer, døgnfluer og fjærmygg er oppført arter i den nasjonale rødlista over truede arter i Norge. En av truslene for insektene er tørrlegging. Følgelig burde det vært gjennomført en vurdering av vassdraget med hensyn til bunndyrfaunaen, og undersøkt utvalgte lokaliteter i omsøkte vassdrag.»

Det er ikke gjort nye undersøkelser i Skravlåga som kan si noe om effekten reguleringen har hatt på sjørretbestanden, eller bunndyrfaunaen. Ved en redusert minstevannføring både sommer- og vinterstid mener vi det er enda mer aktuelt å undersøke sjørretbestanden og bunndyrfaunaen i vassdraget. En reduksjon i minstevannføring kan føre til redusert gjennomstrømningshastighet, flere bakevjer, sedimentering, redusert oksygentilgang (sommer og vinter), økt temperatur (sommer) og bunnfrysing på grunne partier. Konsekvensen kan være en reduksjon i antall arter og bestandsstørrelsene.

Naturtyper

Naturtypen bekkekløft er registrert i Skravlåga. Naturtypen er avhengig av høy fuktighet og har ofte et stort artsmangfold. Miljørapporten fra konsesjonsbehandlingen fant ingen rødlistede arter, men innenfor slektene flettemoser (*Hypnum* sp.) og flikmoser (*Lophozia* spp.) er det flere rødlistede arter. Det er ikke gjort nye undersøkelser i Skravlåga som kan fortelle om effekten av reguleringen på floraen i området. Vi mener det bør gjøres nye undersøkelser som kan si noe om effekten av reguleringen.

Konklusjon

Statsforvalteren i Nordland mener notatet fra SWECO er mangelfullt og ikke tilfører ny informasjon om Skravlåga. Det er vanskelig å uttale seg om effektene av redusert slukeevne basert på kartleggingene som ble gjort til konsesjonsbehandlingen i 2009. Vi vet ikke hvordan reguleringen har påvirket økosystemene i og rundt Skravlåga. Ei heller om omsøkte løsning

er tilstrekkelig avbøtende for blad- eller levermoseforekomster langs den berørte strekingen, eller elvas produksjonsevne. For at vi skal kunne gi en fullverdig uttalelse mener vi at det bør utføres nye undersøkelser og mer inngående vurderinger. Derfor fraråder vi at det blir gitt tillatelse til å redusere minste slukeevne i Skravlåga kraftverk.

Naturvernforbundet i Rana og Omegn uttalte følgende i brev av 01.03.2024:

*Søknaden om redusert minste slukeevne betyr i praksis flere dager med minstevannføring i den delen av vannstrengen som er berørt av reguleringa. Fastsatt minstevannføring og slukeevne i kraftanlegget er to faktorer som samvirker i et regulert vassdrag. Til sammen utgjør disse en minimumsfaktor for det biologiske mangfoldet i og langs elva. Slukeevne vil særlig påvirke hvor mye av naturlig flomvariasjon som opprettholdes på den regulerte elvestrekninga. Minstevannføring og slukeevne er fastsatt etter en samlet vurdering. Etter vår vurdering må minstevannføringen også vurderes på nytt hvis slukeevnen for anlegget endres. Dette for å sikre det biologiske mangfoldet og elva som landskapselement. Hvis slukeevne endres uten å revurdere fastsatt minstevannføring, undergraves den samlede vurderingen av slukeevne og minstevannføring foretatt under den opprinnelige konsesjonsbehandlingen. I SWECOs notat til søknaden sies det at tiltaket vil gi noe negativ effekt for det biologiske mangfoldet. Dette er relativt store negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet som konsekvens av endringer som vil gi en svært beskjeden og uregulerbar kraftmengde. Her minner vi om føre-var-prinsippet i naturforvaltningen. Hvis det foreligger tvil om et tiltak vil gi uakseptable negative virkninger for naturmiljøet, skal tvilen komme naturen til gode.
(...)*

Naturvernforbundet i Rana og Omegn henstiller om at søknaden om endring av slukeevne for Skravlåga kraftverk avslås. De negative konsekvensene for det biologiske mangfoldet i og langs elva framstår som uakseptable. Hvis søknaden på tross av dette innvilges, ber vi om at fastsatt minstevannføring revideres for å opprettholde biologisk mangfold og elva som landskapselement.

Nordland Fylkeskommune uttalte følgende i brev av 12.04.2024:

Fylkesrådet i Nordland har i sitt møte den 22.03.2024 behandlet FR-sak 104/2024 Høring av søknad om redusert minste slukeevne for Skravlåga Kraftverk i Vefsn kommune. Følgende ble vedtatt:

- Fylkesrådet anbefaler at Norges vassdrags- og energidirektorat innvilger søknaden om redusert minste slukeevne for Skravlåga kraftverk*

NVEs vurdering

I det følgende vil NVE vurdere ulike forhold ved den omsøkte utvidelsen av Skravlåga kraftverk.

Hydrologi

Tabell 1 og 2, hentet fra søknaden, viser at omsøkt løsning vil øke driftstiden for kraftverket, noe som innebærer flere dager med bare minstevannføring i vassdraget. Antall dager kraftverket må stanses på grunn av for lav vannføring vil reduseres med 47 dager i et middels år. En reduksjon i minste slukeevne til 72 l/s vil ikke påvirke antall dager med overløp da utvidelsen kun vil berøre laveste slukeevne.

Tabell 1. Antall dager der vannføringen er større enn største slukeevne og mindre enn laveste slukeevne tillagt minste vannføring (dagens løsning)

Slik kraftverket er i dag	Tørt år	Middels år	Vått år
Antall dager med vannføring > største slukeevne	56	88	122
Antall dager med vannføring < laveste slukeevne + minste vannføring	106	67	40

Tabell 2. Antall dager der vannføringen er større enn største slukeevne og mindre enn laveste slukeevne tillagt minste vannføring (omsøkt løsning)

Omsøkt løsning	Tørt år	Middels år	Vått år
Antall dager med vannføring > største slukeevne	56	88	122
Antall dager med vannføring < laveste slukeevne + minste vannføring	66	20	18

I konsesjonssøknaden for Skravlåga kraftverk ble det foreslått en minste vannføring på 88 l/s hele året. NVE mente den foreslåtte minste vannføringen ville bli for liten av hensyn til naturmangfold, reindrift, produksjon i vassdraget og vassdragets geologiske prosesser. I gjeldende konsesjon er minste vannføringen fastsatt til 270 l/s i tiden 1.5 – 30.9, og 30 l/s resten av året.

Terrestrisk miljø

I forbindelse med konsesjonssøknaden for Skravlåga kraftverk gjennomførte GA Vegetasjonsanalyse en kartlegging av biologisk mangfold i tiltaksområdet for kraftverket. Det ble kartlagt to bekkekløftlokaliteter langs vassdraget. I bekkekløftene, samt ved flere steder langs elva, ble det gjort funn av fuktighetskrevede og basekrevede karplanter og moser. Marmor, som dominerer berggrunnen i området, gir vekstgrunnlag for kalkkrevede arter. Det ble ikke kartlagt rødlistede arter, men det ble skildret at begge bekkekløftene har et rikt artsmangfold og potensial for funn av sjeldne og rødlistede arter. I tillegg ble enkelte moser kun bestemt til slekt, som flettemoser (*Hypnum sp.*) og flikmoser (*Lophozia spp.*). Statsforvalteren i Nordland uttalte den gang at det finnes flere rødlistede arter innenfor disse slektene. Fra notatet i søknad om redusert slukeevne skriver SWECO at utbyggingen av Skravlåga kraftverk kan ha redusert bekkekløftenes verdi. Videre skriver de at det omsøkte tiltaket kan føre til ytterligere påvirkning på mosefloraen og bekkekløftene i vassdraget.

Ved konsesjonstidspunktet for Skravlåga kraftverk fastsatte NVE minste vannføring hele året, samt en høyere minste vannføring i sommerhalvåret. Dette blant annet av hensyn til å opprettholde fuktighet i bekkekløftene og hindre gjengroing av elvekantsonen i vassdraget. NVE vil understreke at denne vurderingen ble gjort på grunnlag av en minste slukeevne på 167 l/s. Likevel ble det vurdert som nødvendig å øke minste vannføringen fra den omsøkte. Minste vannføring vil fremdeles virke avbøtende ved en eventuell reduksjon i minste slukeevne, men det vil bli færre dager med naturlig lavvannføring i elva, og vassdragets naturlige dynamikk blir ytterligere redusert. NVE mener en ytterligere negativ påvirkning på de to bekkekløftene, samt øvrige fuktighetskrevede og basekrevede arter langs elva er uheldig, og vil etter vår vurdering være i konflikt med forvaltningsmålet for arter, naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Dette forholdet vil bli tillagt vekt i den samlede vurderingen av søknaden. NVE merker seg at

kartleggingene i området er fra 2006 etter gammel metodikk. Det kan derfor ikke utelukkes at det finnes rødlistede arter i bekkekløftene på berørt strekning siden berggrunnen i området er kalkrikt. NVE legger også føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 til grunn i vurderingen.

I notatet fra SWECO står det at det fins flere steder langs Skravlåga med potensial som hekkelokaliteter for fossefall, og at en endring i minste slukeevne kan føre til endret produksjon og artssammensetning av insekter. Dette kan ha negativ konsekvens for fossefall. NVE er enige i at dette er en mulig negativ konsekvens som følge av tiltaket og vil ta dette med i helhetsvurderingen av saken.

Akvatisk miljø

Skravlåga har en anadrom strekning på omtrent to kilometer og er registrert med en liten sjørretbestand. Fiskeundersøkelser gjennomført i 1998 viste at tettheten av ungfisk var lav. I 2004 ble elva rotenonbehandlet for lakseparasitt. SWECO vurderer at en reduksjon i minste slukeevne ikke vil påvirke produksjonspotensialet for sjørret fordi den begrenses til minste vannføringen i elva. Statsforvalteren i Nordland uttaler at tiltaket kan føre til reduksjon av antall arter og bestandsstørrelse som følge av redusert gjennomstrømningshastighet, flere bakevjer, sedimentering, redusert oksygentilgang, økt temperatur og bunnfrysing på grunne partier i elva. Under konsesjonsbehandlingen i 2010 påpekte Statsforvalteren at lav produksjon av ungfisk gjør bestanden mer utsatt for negative virkninger av redusert vannføring. I slike tilfeller er reduksjon i produksjonsareal hovedårsaken til skader på bestanden. For å redusere de negative effektene er det viktig at vanndekt areal beholdes størst mulig. NVE mener en redusert minste slukeevne vil kunne ha negativ påvirkning på bunndyrfauna og sjørret siden vanndekt areal og vassdragsdynamikken blir noe redusert. NVE vektlegger tiltakets påvirkning på anadrom fisk og bunndyrfauna i Skravlåga.

Landskap og geologiske prosesser

Berggrunnen i Skravlåga er dominert av marmor, og elva har erodert ut spesielle gjel som setter preg på landskapet. Virkninger på geologiske prosesser i Skravlåga ble vurdert i konsesjonsbehandlingen ettersom de særpregete landskapsformasjoner er tilknyttet disse prosessene. Tilstrekkelig minste vannføring ble fastsatt som avbøtende tiltak for å opprettholde marmorformasjoner i vassdraget. SWECO skriver i sitt notat at det omsøkte tiltaket vil redusere gjelenes landskapskarakter, og vurderer tiltaket til å ha noe negativ konsekvens for landskap og friluftsliv. I konsesjonssøknaden skildres elva likevel som lite fremtredende i landskapet, og det nevnes at området i liten grad blir brukt til friluftsinnteresser. NVE mener det planlagte tiltaket ikke vil ha nevneverdig konsekvens for friluftsliv, men kan ikke utelukke at endret minste slukeevne kan føre til noe ulempe for landskapselement og geologiske prosesser i Skravlåga ved at det vil gå noe mindre vann i elveleiet. Påvirkning på landskap og geologiske prosesser vil inngå i NVEs helhetsvurdering av saken.

Reindrift

Under konsesjonsbehandlingen av Skravlåga kraftverk var tiltakets påvirkning på reindrift et viktig tema. I den forbindelse ble slipp av minste vannføring vedtatt som et avbøtende tiltak for å opprettholde noe av elva sin gjerdeeffekt for rein. Også her vil vi minne om at minste vannføringen som ble vedtatt i konsesjonsbehandlingen ble vurdert på grunnlag av en minste slukeevne på 167 l/s. Ytterligere reduksjon i minste slukeevne fører til enda flere dager med bare minste vannføring i elva, og dermed flere dager der elvas gjerdeeffekt er redusert. NVE mener at omsøkte tiltak vil kunne ha noe konsekvens for reindrift, og inkluderer også dette forholdet i vår vurdering.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I vurderingen av søknad om redusert minste slukeevne for Skravlåga kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport fra konsesjonssøknaden, høringsuttalelser samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 03.12.2024. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

Oppsummering

Småkraft AS søker om å redusere minste slukeevne i Skravlåga kraftverk fra 167 l/s til 72 l/s. For at NVE skal kunne gi tillatelse til endringen, må kravet i vannressursloven § 25 om at fordelene ved tiltaket skal være større enn skader og ulemper for allmenne interesser være oppfylt. Fordelen ved det omsøkte tiltaket er en produksjonsøkning på 0,1 GWh/år i fornybar energiproduksjon, uten nye arealinngrep.

Av innkomne høringsinnspill uttaler Statsforvalteren i Nordland at de er negative til søknaden da de mener kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, Nordland fylkeskommune anmoder om at NVE gir tillatelse til å redusere minste slukeevne i Skravlåga kraftverk og Naturvernforbundet i Rana og Omegn mener søknaden bør avslås, men ber om at minstevannføringskravet vurderes på nytt dersom NVE likevel gir tillatelse til omsøkte prosjekt.

NVE bemerker seg at det gjennom godkjenningen av detaljplan for Skravlåga kraftverk ble lagt frem en minste slukeevne på 100 l/s. Skravlåga kraftverk er i dag installert med en minste slukeevne på 120 l/s. Ved en ytterligere reduksjon i slukeevne vil vi bevege oss langt bort fra det som ble vurdert som akseptabelt da NVE ga konsesjon til Skravlåga kraftverk i 2010. Sentrale tema i konsesjonsbehandlingen var tiltakets påvirkning på bekkekløfter med fuktighets- og kalkkrevende arter, anadrom fisk, reindrift og elvas produksjon og geologiske prosesser. Disse forholdene ble vurdert som følge av redusert vannføring på fraført strekning. Det søkes nå om å redusere minste slukeevne til 72 l/s, som er betydelig lavere enn 167 l/s lagt til grunn i opprinnelig konsesjon. En ytterligere reduksjon i kraftverkets minste slukeevne vil føre til ytterligere tørrlegging i vassdraget ved lavere vannføringer. Samtidig vil den resterende vannføringsdynamikken bli svekket. NVE mener en slik endring kan ha negative konsekvenser for vassdragets bekkekløftlokaliteter med rikt artsmangfold og potensial for forekomst av rødlistede arter, anadrom fisk og bunndyrfauna, samt noe ulempe for fossefall, reindrift, landskap og elvas geologiske prosesser.

En produksjonsøkning på 0,1 GWh/år er etter NVEs oppfatning beskjeden, og vil etter NVEs vurdering ikke veie opp mot ulempene en redusert minste slukeevne kan medføre.

Konklusjon

Etter en helhetsvurdering av søknaden og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved en redusert minste slukeevne i Skravlåga kraftverk er større enn fordelene.

Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE avslår derfor søknaden om redusert minste slukeevne for Skravlåga kraftverk.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Brit Torill Haugen
fungerende seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

SMÅKRAFT AS

Kopimottakerliste:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Nordland fylkeskommune

VEFSN KOMMUNE

Røssåga / Toven reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 21, Nordland

NATURVERNFORBUNDET RANA OG OMEGN

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.